

www.ketab.ir

مهارت‌های تربیت فرزند

آشنایی با تکنیک‌ها و مهارت‌های فرزندپروری موفق

زینب روشن - فاطمه معصومه جمالی

نام کتاب: مهارت‌های تربیت فرزند
آشنایی با تکنیک‌ها و مهارت‌های فرزندپروری موفق
مؤلف: زینب روشن - فاطمه معصومه جمالی
ویراستار: سید علی آقائی
صفحه‌آرا: سید اکبر موسوی
ناشر: تیماس
نوبت چاپ: چهارم، زمستان ۱۴۰۳
چاپ و صحافی: بوستان
شمارگان: ۳۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۹۰-۴۴-۱

سرشناسه: روشن، زینب، ۱۳۶۰-
سرشناسه: جمالی، فاطمه معصومه، ۱۳۸۵-
عنوان: مهارت‌های تربیت فرزند
مشخصات نشر: قم: نشر تیماس ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۸۰ ص: نمودار.
وضعیت فهرست‌نوسی: فیا: کتابنامه: ص ۷۷:
موضوع: تربیت خانوادگی
موضوع: والدین و کودک
موضوع: رفتار والدین
رده‌بندی کنگره: HQ۷۶۹
رده‌بندی دیویی: ۶۴۹/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۳۷۵۱۶

www.ketab.ir

فهرست

مقدمه ۹

(۱) مفاهیم کلی

- یک) چیستی تربیت ۱۲
- دو) ضرورت و اهداف تربیت ۱۳
- سه) روان‌شناسی رشد کودک ۱۶
- الف) اصول رشد ۱۶
- ب) ابعاد رشد ۱۷

۳) آداب تربیت فرزند

- یک) آداب قبل از تولد ۲۸
- الف) انتخاب همسر ۲۹
- ب) آداب رابطه جنسی ۳۰
- دو) آداب حین و بعد از تولد ۳۱

۳) کارکردهای خانواده در تربیت فرزندان

- یک) حفظ سلامت جسمی و روانی ۳۴
- دو) تأمین نیازهای روان شناختی ۳۵
- الف) امنیت ۳۵
- ج) محبت و مهربانی ۳۷
- د) تکریم و احترام به کودکان ۳۷
- ح) راهنمایی و مشاوره ۳۸

۴) شیوه‌ها و مراحل تربیت

- یک) شیوه‌های تربیت فرزند ۴۰
- الف) فرزندپروری آسان گیر ۴۱
- ب) فرزندپروری استبدادی ۴۱
- ج) فرزندپروری قاطعانه و مقتدرانه ۴۲
- د) فرزندپروری سهل گیرانه ۴۲
- دو) مراحل تربیت فرزند ۴۳

۵) اصول تربیت

- یک) اصول تربیت دینی ۴۸

۴۸	الف) اصل تغافل
۵۰	ب) اصل پرهیز از سرزنش
۵۱	ج) اصل تشویق و تنبیه
۵۲	د) اصل نظارت و مراقبت
۵۳	هـ) اصل اعتدال در مهرورزی و محبت
۵۴	دو) اصول تربیت اخلاقی
۵۴	الف) اصل نیت الهی
۵۵	ب) اصل شکرگزاری
۵۶	ج) اصل شجاعت
۵۸	سه) اصول تربیت اعتقادی
۵۹	الف) آموزش ذکر و اعمال احادیث
۶۰	ب) آموزش روزه
۶۰	ج) آموزش قرآن

۷) مهارت‌های کاربردی تربیت فرزندان

۶۲	یک) نگاه واقع‌گرایانه به مقوله تربیت
۶۲	دو) توجه به تفاوت‌های فردی در کودکان
۶۳	سه) ارتباط صمیمی و مؤثر با فرزندان
۶۴	چهار) توجه به تربیت معنوی همگام با رشد کودکان
۶۵	پنج) پرهیز از رفتارهای دوگانه
۶۶	شش) هماهنگ بودن والدین و مدیریت اختلافات زناشویی
۶۶	هفت) تمایزبخشی بین رفتار و شخصیت کودک در فرآیند تربیت
۶۷	هشت) تقویت رفتارهای درست در کنار اصلاح رفتارهای غلط
۶۸	نه) استفاده بهینه و به‌جا از تشویق و تنبیه

ده) پاسخ به موقع و صحیح به سؤالات جنسی، بزنگاه تربیت!..... ٦٨

بازده) زمینه سازی برای بازی های کودکانه ٦٩

دوازده) مدیریت حضور فرزندان در فضای مجازی ٧١

سیزده) گفتگو با فرزند ٧٤

نتیجه گیری ٧٥

کتاب نامه ٧٧

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از زیباترین و لذت‌بخش‌ترین تجربه‌هایی که خداوند نصیب انسان می‌کند، داشتن فرزند است. از زمانی که این موجود دوست‌داشتنی و شیرین، قدم به زندگی انسان می‌گذارد، سیلی از مسئولیت‌ها و مسائل، پیش روی انسان قرار می‌گیرد که ضرورت اندیشیدن به آن و برنامه‌ریزی را می‌طلبد. فرزند امانتی از طرف خداست که به انسان سپرده می‌شود. در روز قیامت از انسان درباره امانت‌هایی که به دست او سپرده شده سؤال خواهد شد. خداوند در قرآن کریم یکی از نشانه‌های مؤمنان را وفای به امانت می‌داند: ... وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ؛ و آنان که به امانت‌ها و عهد و پیمان خود کاملاً وفا می‌کنند.

بدیهی است امانت‌داری نعمت الهی، نیازمند یادگیری روش‌ها و اصول صحیحی هست که قبل از تعلق گرفتن این امانت باید برای انسان حاصل

شود. آموزه‌های دینی و سیره معصومین علیهم‌السلام حاوی اصول و روش‌های صحیح
فرزندداری هستند که با تأسی به آن‌ها می‌توانیم نسلی از خود برجای بگذاریم
که به رشد و سعادت جامعه کمک نماید و باقیات صالحاتی برای ما گردد؛
چراکه فرزند صالح، بهترین باقیات صالحات انسان مؤمن است.

تربیت فرزندان در شرایط پرتلاطم امروزی و هجوم کانال‌های اطلاع‌رسانی
نادرست و مسموم، جز با پیروی از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت علیهم‌السلام امکان‌پذیر
نیست. انبیاء و اولیاء الهی از خداوند طلب فرزند صالح کرده‌اند مانند حضرت
زکریا علیه‌السلام که به خداوند عرضه می‌دارد: «خدایا من را تنها نگذار و فرزند
صالح به من عطا کن تا وارث من باشد» و یا حضرت ابراهیم علیه‌السلام که برای
داشتن فرزندی که قره‌العین او باشد دست به دعا برمی‌دارد.

بنابراین «کارنامه» به الگوهای تربیتی پیشوایان دینی لازم است از امور
معنوی و دعا کردن نیز کمال بگیریم و تقدیری مبارک و سرنوشتی نیکو برای
خود رقم بزنیم. در این نوشتار، اصول و روش‌های تربیت فرزند را هم در عرصه
روان‌شناسی و تربیتی و هم از نگاه دینی خواهیم بررسی و در انتها راهکارهایی
برای نیل به این مهم ارائه خواهیم کرد.

